

Dato: 26. mars 2020

Referent: Lea Fuglestad

Saksnr.: 20/888

Til stede: Forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim, Universitets- og høyskolerådet, Norsk studentorganisasjon (NSO), Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF), Nasjonalt fagskoleråd, ANSA, NOKUT, rektorer for private og statlige universiteter og høyskoler.

Referat fra videomøte mellom statsråd Henrik Asheim, UHR, NSO, ONF, Nasjonalt Fagskoleråd, NOKUT, ANSA og rektorer for private og statlige universiteter og høyskoler

Innledning ved Henrik Asheim

Jeg vil takke dere alle for jobben dere nå legger ned for studentene. Dette vil vi også nyte godt av etter denne krisen, som blant annet bruken av digitale løsninger.

På tirsdag ble de sterke, nasjonale tiltakene i all hovedsak videreført til over påske, inkludert stenging av fysisk aktivitet ved fagskoler, høyskoler og universiteter. Senere vil tiltakene mykes opp og institusjonene åpnes igjen. Vi vet ikke når, men vi må ha en god plan for hvordan dette skal gjøres. Det er sannsynlig at dette vil måtte skje gradvis og at noen områder blir prioritert først. Det er viktig at vi vurderer dette grundig og i samarbeid med helsemyndighetene. Vi har startet dialogen med UHR om hvordan dette best kan legges opp. Vi vil se på når og hvordan det er best å involvere institusjonene.

Stenging av campus for ansatte

Vi skal ikke ha mange ansatte på campus. Rådene fra FHI gjelder for fagskoler, universiteter og høyskoler som for andre arbeidsplasser. Disse sier at man så langt det er mulig, skal tilrettelegge for hjemmekontor. Se [FHIs nettsider](#). Det kan åpnes for tilgang til lokaler for ansatte med spesielle behov for det, så lenge man følger rådene fra FHI. Det er opp til institusjonene om ansatte skal få jobbe fra kontoret sitt eller ikke. Det kan variere etter arbeidsoppgaver og smittesituasjonen lokalt. Så lenge det er innenfor rammene til Folkehelseinstituttet, er jeg trygg på at institusjonene vurderer dette best selv. Men som sagt – vi skal ikke ha mange ansatte samlet i møter på campus.

Arbeid med "Koronaforskrifter" til universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven

Forskriftene er på ett døgns høring med frist torsdag 26. mars. Vi jobber for at de går i statsråd fredag formiddag og deretter sendes Stortinget.

Forutsatt at Stortinget ikke har innvendinger, kan de være gyldige fra mandag 30. mars. Vi legger opp til samme regler for UH- og fagskolesektoren. Dette innebærer i korte trekk:

- Så lenge koronaloven gjelder, gjelder universitets- og høyskoleloven, fagskoleloven og forskriftene til disse, bare så langt de er mulig å oppfylle.
- Universiteter, høyskoler og fagskoler må så tidlig som mulig gi studenter og allmennheten god informasjon om hvilke regler det ikke er mulig å oppfylle, og hvordan de derfor vil drive virksomheten.
- Institusjonene kan kun gjøre tilpasninger som er forsvarlige.

De midlertidige regelendringene tar høyde for at det kan være ulike behov på ulike områder og innenfor forskjellige utdanninger. Lovverket gir allerede i dag stor frihet, og det må være praktisk umulig å oppfylle det for at institusjonene kan gjøre unntak med hjemmel i koronaforskriften. Det holder ikke at det er litt brysomt å følge de ordinære reglene eller at det hadde vært mer praktisk å gjøre ting på en annen måte.

Samlet sett vil et slikt regelverk innebære at universiteter, høyskoler og fagskoler får svært stor frihet, og det er noe mange har bedt om. Institusjonene må selv vurdere behovet for å endre regler de selv har fastsatt.

Det er også svært viktig at den øverste ledelsen sørger for god informasjon til studenter og ansatte. Vi ønsker ikke en situasjon der ledelsen vil ha frihet mens studenter og ansatte etterspør nasjonale retningslinjer eller føringer.

Innføringen av RETHOS fase 2 og 3

I det store og hele vil arbeidet gå som planlagt, men noen aktiviteter kan være krevende, og utsettes. Det vil sendes brev om dette til de det gjelder.

Arbeidet med utdanninger i fase 2 (audiograf-, klinisk ernæringsfysiolog-, medisin-, optiker-, ortopediingeniør-, psykolog-, tannlege-, tannpleier- og tannteknikerutdanningene) som nå utvikler lokale studieplaner, kan stilles i bero hvis det byr på utfordringer å ferdigstille dem i dagens situasjon.

Arbeidet med utdanninger som nå holder på med utvikling av retningslinjer, dvs. de i fase 3 (videreutdanninger i anesthesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleierutdanningene), kan stilles i bero til arbeidssituasjonen i helsetjenesten og UH-sektoren blir bedre, i første omgang til høsten. Det er særlig av hensyn til at ansatte i helsesektoren nå må vie oppmerksomheten mot mer presserende oppgaver.

Internasjonal studentmobilitet høsten 2020

UHR har diskutert hvorvidt institusjonene bør avlyse eller nedskalere utgående studentmobilitet for høstsemesteret. Enkelte institusjoner mener situasjonen er for uforutsigbar og at det vil være for arbeidskrevende å organisere utveksling for studentene denne høsten. Vi har stor forståelse for usikkerheten og den økte arbeidsbyrden som institusjonene nå opplever.

Diku har allerede satt ned en arbeidsgruppe som skal vurdere konsekvensene av koronakrisen for studentmobilitet. KD har bedt Diku undersøke hvorvidt andre land har innført eller vurdert å innføre restriksjoner på sin studentmobilitet.

Vår grunnholdning er at inngående og utgående studentmobilitet bør gå som normalt neste studieår med mindre det foreligger smittevernfarelige råd som tilsier noe annet.

Indikatorer i finansieringssystemet

Uttekslingen og andre indikatorer i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler vil bli påvirket av pandemien i 2020. Dette vil kunne gi utslag i uttellingen for 2022. Det vil vi ta høyde for, og vil avgjøre hvordan vi skal ta hensyn til det når de endelige resultatene foreligger.

Høringen av forslag til ny UH-lov og innspill til styringsmeldingen

Fristen for å gi høringsinnspill til lovutvalgets forslag til ny UH-lov, og for å gi innspill til styringsmeldingen utsettes fra 22. mai til 5. juni. Informasjon om dette vil også bli lagt ut på regjeringen.no. Jeg oppfordrer likevel de som har mulighet, til å levere svar til 22. mai, da innspillene fra dere er viktige for framdriften i disse arbeidene.

Vi vil gjennomføre de planlagte innspillmøtene til styringsmeldingen som videomøter. Alle universitetene og høyskolene skal ha fått invitasjon og informasjon om dette nå. Vi kommer tilbake til hvordan vi vil ha dialog om dette med NSO og de andre aktørene.

Meldingen til Stortinget om kompetansereformen – Lære hele livet

Den skulle etter planen legges frem nå, men den utsettes, etter tilbakemelding fra Stortinget om at kun korona-saker kan behandles inntil videre. Når meldingen blir lagt frem kommer vi tilbake til.

Orientering fra UHR ved Dag Rune Olsen

- Det er nyttig med dialog og slike møter.
- Det pågår en omfattende omlegging til digital undervisning i rekordfart. Studietilbudet er langt på vei opprettholdt, takket være massiv mobilisering fra institusjonene og vilje fra studentene. Vi ser at vi kan bruke digitale verktøy på en annen måte, som kan brukes senere også.
- Utfordringer med praksis for lærerstudenter er i stor grad løst ved at skolene bruker digital undervisning og studentene inkluderes i det. Men det er fortsatt utfordringer.
- Vi er glade for det statsråden sier om RETHOS. Det gjenstår arbeid for helsefagene, som må løses på helsetjenestens premisser. Digital praksis har begrenset verdi der.
- Utøvende kunstneriske studier er sterkest rammet av situasjonen med stenging, fordi de mangler tilgang til nødvendig infrastruktur. Spesielt avgangsstudenter.
- For forskning i eksperimentelle fag er det også utfordrende med begrenset tilgang. Frister nærmer seg på søknader om midler, for eksempel for ERC må man levere data som må genereres først. Dette arbeidet blir stilt tilbake. Vi får diskutere dette etter hvert som det kan åpnes mer for tilgang til campus.

- Vi vurderer forlengelse av stipendiatperiodene, dette vil koste økonomisk, kommer det felles retningslinjer fra KD her?
- Enig i statsrådets syn på utveksling. En del institusjoner vurderer å legge det på is til høsten. Viktig å se hvor det kan gjennomføres i ulike deler av verden.
- Fint med utsatte frister. Vi ønsker å bidra med gode innspill.
- Finanskomiteen snakket om tilgjengeliggjøring av kurs via nett i en merknad – vi oppfordrer til å bruke eksisterende ekspertise i vår sektor.
- Vi vurderer at situasjonen vil påvirke hele semesteret. Digital hjemmeeksamen planlegges i stor stil. Planlegging av neste semester starter nå. Erfaringene fra nå vil forhåpentligvis være av varig verdi.

Orientering fra Fagskolerådet ved Ingeborg Laukvik

- Det går fint med digital omlegging i fagskolene. De som vanligvis har stedbaset undervisning sliter litt mer enn de som har hatt en del digital undervisning, men generelt går det bra, hos private og offentlige. Noen særskilte utfordringer hos de kunsthøgskole skolen – samme som for UH-sektoren.
- Retten til å være permittert og ta utdanning: 62% av fagskolestudentene er også i arbeid. Det er et spørsmål for mange å avslutte studiene for å kunne få dagpenger når de blir permittert. Ønsker avklaring og at de kan fortsette med studiene sine. Vet det jobbes med dette i Arbeids- og sosialdepartementet.
- Vi har siden sist opprettet god dialog med Diku, Kompetanse Norge, NOKUT og Unit og hatt ukentlige møter hvor vi har avklart spørsmål. Vil berømme dem for det. Vi har bl.a. fått avklaringer på lovverk, som åpner for at utdanninger kan tilbys i mindre moduler. Det er viktig å sikre at lokale forskrifter tar hensyn til at syke barn eller sykdom ikke går utover muligheten til å ta eksamen. Vi har også fått utsatt frister, som vi tok opp sist, fra Kompetanse Norge og Diku.
- Vil orientere om at fagskolesektoren vil være med på dugnaden, på opplæring av de som står uten jobb. Vi har ute stor undersøkelse hvor fagskolene melder inn kapasitet til å ta opp flere studenter til høsten – det er god kapasitet. Og de skal spille inn hvilke ressurser de trenger for å realisere dette. Kommer tilbake til KD.

Orientering fra NSO ved Marte Øien

- Venter spent på krisepakke til studenter med inntektsbortfall. Vi får mange spørsmål om dette. Flere vurderer å avbryte studiene, som er alvorlig. Det er viktig at støtteordningen kommer som stipend, ikke lån. Andre arbeidstakere får stipend. Vi har forståelse for at det ikke bare er studenter som har det vanskelig økonomisk. Studenter som ikke kan vise til inntektsbortfall bør ikke få stipend, de må ev. få lån, man skal ikke kunne utnytte situasjonen.
- Ikke alle studenter er del av Lånekassen, internasjonale studenter i Norge har ingen støtteordninger. De trenger en løsning.
- Kan man se på mulighet for åpne regelverk slik at studenter i andre bransjer enn helsesektoren også kan gå over inntektsgrensen i Lånekassen uten å miste stipend? Mange jobber i dagligvarebutikker og har stort press på å jobbe mer. Ikke nødvendigvis åpne for alle, men for dem med økt press.
- Bekymring for praksisstudenter: hvis en har en bransjerelatert deltidsjobb og visst antall timer, godkjenner flere institusjoner dette som praksis. Man trenger sikring av læringsutbytte, og her ser vi manglende oppfølging og veiledning.

Orientering fra ONF ved Victor Jensen

- Ang. utfordringen for studenter i praksis å oppnå læringsutbytte som vi tok opp sist: tror fagskolene har omstilt seg og har funnet gode løsninger så studentene når læringsutbytte.
- Vi har løst utfordringene som har kommet inn, sammen med Fagskolerådet, institusjonene, NOKUT og andre, som Sjøfartsdirektoratet.
- Om Koronaforskriften som er ute på høring som åpner for å gjøre unntak fra UH-loven: det er bra at fagskolene kan gjøre tilpasninger, men den er for vidt formulert. Bestemmelser i loven om studentenes rettigheter bør ikke fravikes i nasjonal krise. Det vil være mulig å konsultere studentene i alle situasjoner - retten til demokratisk deltaking. Skal oversende hørings svar.
- Retten til dagpenger til studenter: flertallet av fagskolestudenter er først og fremst arbeidstakende som studerer ved siden av, og har ikke rett til dagpenger. Mange allerede permittert. Studenter har avsluttet studiet for å få dagpenger. De som primært arbeider bør ha samme rettigheter til dagpenger - må se på maksimalt krav til studiebelastning.
- Heltidsstudenten med inntektsbortfall må få stipend, ikke lån.
- Denne sektoren vil være viktig for å oppdatere kompetansen til de som blir stående utenfor arbeidslivet i tiden framover.

Orientering fra ANSA ved Hanna Flood

- Etter at UD frarådet unødvendige reiser til alle land fikk vi en voldsom økning i henvendelser fra fortvilte foreldre og studenter. Vi har beredskapstelefon og epost. Mange ville hjem og møtte kansellerte fly og stengte grenser. Flere tusen helsestudenter ville hjem og jobbe, og vi fikk presisering fra Helsedirektoratet i går om unntak. Vi ber alle studenter i utlandet registrere seg hos UD på reiseregistrering.no, vi viderefremidler informasjon, har webinarer for folk i karantene ute i verden.
- Vi får flest henvendelser om kronekurs. Noen har fått flere tusen kroner høyere husleie over natten. De kan ikke jobbe i utlandet uten å miste plassen i Folketrygden, og de blir påvirket av permitteringer i feriejobb de måtte ha i Norge. Veldig viktig å få ordening for de som rammes av kronekurs og tap av inntekt. Ekstra tungt for de som har lagt ned flere hundre tusen kroner i skolepenger og kanskje ikke kan fullføre.
- Vi har og fått henvendelse fra ferdige studenter som er tilbakebetalere, og ofte har høy studie gjeld, om Lånekassen vil kutte renten slik andre banker gjør.

Svar fra Henrik Asheim på utvalgte spørsmål stilt i orienteringene

Til UHR: Vi har fått en bestilling fra Stortinget om tilgjengeliggjøring av digitale læringsplattformer. Vi jobber med dette.

Vi ser det er bekymring for utøvende kunstfag, og vi har kontakt med FHI og Helsedirektoratet, som har sagt at reglene om stenging må gjelde for alle. Vi må snakke om dette når vi kan begynne å åpne igjen.

Til Fagskolerådet: Vi jobber sammen med ASD for å finne en rask løsning når det gjelder om permitterte kan ta utdanning uten å miste rett på dagpenger.

Til NSO: Takk for at dere gir støtte til studentene. Vi forstår uroen og vil gi svar raskt – tiltak for studenter skal behandles i statsråd fredag 27. mars.

Angående hvorvidt andre grupper enn helsefag skal kunne overstige inntektsgrensen uten å miste stipend, er dette krevende for oss å avgrense. For helsestudentene som beordres til å jobbe er det klart, men for andre yrkesgrupper blir det vanskelige avgrensninger og det kan raskt oppleves urettferdig. Vi vurderer dette videre. Om deltidsjobb skal godkjennes som praksis må vi ha dialog med sektoren. Vi har gitt handlingsrom og frihet, så får vi ha dialog om utfordringer.

Til ONF: Som nevnt kommer vi raskt tilbake når det gjelder tiltak for den økonomiske situasjonen til studenter. Studiestøtte og tiltak vil gjelde fagskolestudenter også. Å utnytte kapasiteten som ligger i fagskolene vil kunne skje i to trinn, det ene er tiltak som gjelder raskt for å få folk i aktivitet, det andre vil være på lengre sikt.

Til ANSA: Takk for jobben dere gjør med å følge opp studenter. Kronekursen forstår vi er et problem. Studiestøtten utbetales en gang i halvåret, men dette har nok likevel store konsekvenser.

Renter hos Lånekassen skal egentlig tilpasses i mai. Vi ser på løsninger, men kan ikke love noe.

Spørsmålsrunde

Anne Borg, NTNU: Vi har fått melding om at få registrerer seg i Samordna opptak i forhold til vanlig på dette tidspunktet. Bør vi gjøre noe? Situasjonen for høsten er nok noe mange lurer på.

Svar fra KD: Registreringene ligger rett under vanlig nivå, det har den gjort siden den åpnet i februar. Vi er oppmerksomme på dette og vil ha dialog framover.

Peter Tornquist, NMH: Vi setter pris på tydelig engasjement for kunststudenter, vi tar gjerne diskusjon, vi har ordninger på plass. Det er ulik praksis hos ulike institusjoner for stipendiateres tilsetningstid, vurderer KD felles holdning til dette?

Svar fra KD: Vi skal se videre på dette.

Ingeborg Laukvik, Fagskolerådet: Hvordan er det med personvern for utdanningstilbudene nå? For eksempel undervisning med opptak hvor en kan se studenter, kan man legge ut dette allment tilgjengelig etterpå?

Svar fra KD: Vi ser samme problemstilling i grunnopplæringen. Det finnes god veiledning på Utdanningsdirektoratet sine hjemmesider.

Tillegg fredag 27. mars: UNIT har nylig publisert et notat [Retningslinjer – videoundervisning og personvern](#) og har også en samleside om digital undervisning mv. på sine nettsider.

Avslutning ved Henrik Asheim

Vi har fått spørsmål tilsendt også, som vi vil oppsummere litt og svare ut
Takk for at dere er fleksible. Vi må glede oss over at mye går bra tross alt, og at vi har gode rammer i sektoren. Vi må passe på at sektoren er der for samfunnet når samfunnet nå kommer til å trenge det, og det opplever jeg at den er.
Møteslutt.